



Riktlinjer för arbetsgruppen med uppgift att få fler i arbete

Bakgrund

Regeringen prioriterar full sysselsättning. Finansdepartementet bedriver därför kontinuerligt ett arbete med att stärka sysselsättningen och förbättra Sveriges långsiktiga tillväxtförutsättningar. Ett omfattande samarbete med andra departement har pågått sedan förra mandatperioden i syfte att ta fram förslag för att öka arbetsutbudet. Ett stort antal åtgärder har genomförts för att förstärka utbildningen, sänka marginaleffekterna, effektivisera arbetsmarknadspolitiken och minska sjukfrånvaron.

Utmaningarna för att öka sysselsättningen är flera:

- Antalet arbetade timmar per person har trendmässigt sjunkit i Sverige under en lång följd av år, även i kärnarbetskraften. Det finns en rad förklaringar till denna utveckling. Ungdomar studerar längre och etablerar sig senare på arbetsmarknaden. Personer med utländsk bakgrund möter svårigheter att få jobb, inte minst på nivåer som motsvarar deras kvalifikationer. Den faktiska pensionsåldern har sjunkit.
- Denna negativa utveckling riskerar att fortsätta. De demografiska förändringarna med en äldre arbetskraft och en ökad andel personer med utländsk bakgrund kommer, om inget görs, att leda till en fortsatt sjunkande sysselsättning och än färre arbetade timmar.
- En ökad internationell konkurrens om jobb och investeringar ställer nya krav på arbetskraften. Stora omställningar kan krävas i vissa regioner, branscher och yrkesgrupper.

Ökad sysselsättning är också nödvändig för att möta de stora utmaningar som den offentliga välfärden står inför. En åldrande befolkning leder till ökade behov av offentlig service och samtidigt en svag utveckling av

skatteinkomsterna. I takt med en relativt god inkomstutveckling stiger dessutom efterfrågan på välfärdstjänster samtidigt som stora pensionsavgångar väntas inom stora delar av den offentliga sektorn. Fler personer behöver därför arbeta mer för att stärka finansieringen av den offentliga välfärden och för att säkra personalförsörjningen i offentlig verksamhet. Insatser behövs för att öka det effektiva arbetsutbudet, både på kort och lång sikt.

Uppdraget

I uppdraget ingår att ta fram förslag till hur regelsystem och institutioner kan användas effektivare för att öka sysselsättningen och antalet arbetade timmar, främst i det privata näringslivet, men också hur behovet av arbetskraft kan tillgodoses bättre framöver. I uppdraget ingår att aktivt dra nytta av internationella erfarenheter och att söka efter goda exempel från andra länder. Uppdraget skall främst inriktas på arbetsutbudet bland ungdomar, personer med utländsk bakgrund och äldre. Strukturella förändringar i efterfrågan på arbetskraft skall beaktas.

Ungdomarnas sysselsättningsgrad har sjunkit kraftigt sedan mitten av 1990-talet. Deras inträde på arbetsmarknaden måste påskyndas och underlättas utan att utbildningsambitionerna sänks.

Sysselsättningsgraden är lägre bland personer med utländsk bakgrund jämfört med befolkningen i övrigt. Dessa personers tillträde till jobb måste förbättras. Invandrare behöver komma snabbare in på arbetsmarknaden. Insatser behövs för att motverka diskriminering och stärka efterfrågan på personer med utländsk bakgrund. Kunskaper förvärvade i utlandet måste kunna utnyttjas på ett bättre sätt i det svenska arbetslivet.

Den svenska arbetskraften blir allt äldre. De närmaste åren kommer de i åldersgruppen 60–64 år att bli allt fler. Det gäller att stimulera och göra det möjligt för äldre att vara kvar längre i arbetslivet, att bromsa förtida pensioneringar och att stärka efterfrågan på den erfarenhet och kompetens som finns bland äldre personer.

Uppdraget består av följande delar:

1. Kunskaperna om arbetsutbudet torde vara jämförelsevis goda. Ett betydande antal utredningar och projekt har genomförts under senare år, såväl nationellt som internationellt. För att kunna bedriva förankring och opinionsbildning behövs dock väl genomarbetade och pedagogiska analyser som bygger på den tillförlitligaste kunskapen. De sakkunniga skall därför sammanställa och popularisera analyser och argument.
2. De sakkunniga skall förmedla kunskaper om arbetsutbudets centrala roll för tillväxt, välstånd, inkomstspridning och välfärdens framtida fi-

nansiering. De sakkunniga skall medverka till en ökad samsyn i samhället om utmaningarna och behovet av åtgärder för att få fler i arbete .

3. De sakkunniga skall rekommendera åtgärder såväl på lång som kort sikt för att öka sysselsättningen bland ungdomar, personer med utländsk bakgrund och äldre. De sakkunniga skall överväga åtgärder i form av regeländringar och utvecklad myndighetsstyrning, men även större reformer för att långsiktigt öka den svenska arbetskraftens kunskaper och konkurrensförmåga.

4. Sekretariatet skall ta fram underlag, analyser och sammanställningar som redovisas för de sakkunniga. Sekretariatet skall också svara för framtagande av erforderligt presentationsmaterial. Analyser och underlag kan vid behov beställas från myndigheter, externa experter och forskare.